

Klimaatneutraal in 2050?

Het klimaatpakket van oud-minister Rob Jetten ter invulling van het klimaatakkoord van kabinet-Rutte IV kostte € 28 miljard. Dit leverde een reductie van de opwarming van de aarde tot 2030 op van 0,000036 graden. Gekkenwerk?

De Verenigde Naties definiëren duurzame ontwikkeling als 'voldoen aan de behoeften van de huidige generatie zonder de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen'. Kunnen we beide doelen tegelijkertijd bereiken?

Om in de behoeften van de huidige wereldbevolking, namelijk meer welvaart, te voorzien, hebben we economische groei en dus ook meer energie nodig. Afremming van groei om het energiegebruik wereldwijd te beperken kan het rijke Westen niet afdwingen en moreel ook niet verantwoord naar de rest van de wereld.

Als zestiger heb ik in de afgelopen decennia de gevolgen van de opwarming van de aarde zien gebeuren. Dat we dit moeten stoppen, staat voor mij buiten kijf. Het is echter de vraag of de arbitraire datum van 2050 nu hét omslagpunt is en of we koste wat kost dan CO₂-neutraal moeten zijn.

De energietransitie kan beide doelen van duurzame ontwikkeling bewerkstelligen. Voor Nederland reiken de gevolgen van de energietransitie veel verder dan enkel fossiele brandstoffen vervangen door hernieuwbare energie. De II3050 scenario's van Netbeheer Nederland (Hoofdrapport oktober 2023) geven enig inzicht daarin en roepen allerlei vragen op. Vragen over hoe we op de beste wijze CO₂-neutraal kunnen worden en hoe snel we dit redelijkerwijze kunnen realiseren.

Enkele effecten die bij de implementatie van de energietransitie spelen:

- Afhankelijkheid en geopolitieke impact: er is een groot tekort aan de voor de energietransitie benodigde metalen. De geopolitieke gevolgen daarvan zijn groot.
- Ruimte: in ons landje wordt steeds meer grond gebruikt voor windmolens en zonne-energieparken.

- Kosten en tijd: de hoge kosten van de voor wind- en zonne-energie benodigde aanpassingen in de elektriciteitsinfrastructuur worden niet in de kostprijs van wind- en zonne-energie meegenomen. Die aanpassingen duren nog zeker een decennium.
- Omvang en impact: Nederland stoot minder dan 0,4% van het wereldtotaal aan CO₂ uit, de EU 7%. Wat gaat de opbrengst worden voor de opwarming van de aarde en wat gaan de enorme investeringen voor de welvaart van de Nederlandse bevolking betekenen? Nederland als koploper in de bestrijding van opwarming is niet realistisch.
- Meer mijnbouw: voor de energietransitie zijn meer metalen nodig. Wat de gevolgen daarvan zijn voor het energiegebruik en onder andere de luchtvervuiling, is niet bekend. Kernenergie zou veel van de genoemde problemen van de energietransitie oplossen.

Het bepalen van het soort gebruikte hernieuwbare energie en het tijdsad daarbij is gebaseerd op vaak slecht onderbouwd beleid. Zo is waterstof als opslagfaciliteit voor elektriciteit erg inefficiënt, met een energieverlies van circa 70%. Valmeren zijn mogelijk een beter alternatief voor de opslag van energie. Het verwachte energieverlies bij zo'n opslagmeer is ongeveer 30%. Wind- en zonne-energie vragen om batterij-opstellingen en om grote aanpassingen in de ondergrondse bekabeling, de hoogspanningsinfrastructuur, en 'stekkers' voor windparken op zee.

De energietransitie betekent keuzes maken. Welke vormen van hernieuwbare energie en/of kernenergie zijn voor Nederland het meest geschikt om klimaatverandering te beperken? Ook andere aspecten, zoals kosten en welvaart, moeten daarin meegenomen worden. Er is niet één waarheid als we alternatieven hebben om meerdere doelen te bereiken. Keuzes en beleid behoren gestoeld te zijn op feiten en niet op percepties. Daar ontbreekt het vaak aan. Klimaatdogma's zijn er genoeg, maar daar worden we niet echt beter van. Dump de dogma's, daar is duurzame ontwikkeling belangrijk genoeg voor. ■

* Voor deze column is in belangrijke mate geput uit 'De Klimaat-optimist' van Arnout Jaspers, 'Not the end of the world' van Hannah Ritchie, en het rapport 'Het Energiesysteem van de Toekomst: de II3050 scenario's' van Netbeheer Nederland

Door **Thijs Jochems**,
Adviseur en Private
Investor